

DEMOKRATIBYRÅ

– Funkibators metodarbete inom demokrati för och med personer med funktionsnedsättning

funkibator

Funkibator har de senaste åren genomfört flera satsningar för ökat demokratiskt inflytande för personer med funktionsnedsättning. Såväl konkreta åtgärder som förbättrar livskvaliteten för personer med funktionsnedsättningar, som idéer och kampanjer som sprider intresset för dessa frågor. Områdena och de konkreta ämnena har haft en bredd inom exempelvis tillgänglighet, hjälpmedel, fritidsaktiviteter, arbetsmarknad, juridiska rättigheter.

Det finns i dagens Sverige ett stort behov av att stärka rätten för personer med funktionsnedsättningar att existera, synas, höras, bli bemötta och delta på samma villkor som alla andra i samhället. Samtidigt är det ofta svårt att tränga igenom med dessa frågor och det råder brist på resurser både inom kommuner och regioner samt inom funktionsnedsättningsrörelsen. Genom att berätta om vårt arbete vill vi därför inspirera till konkreta sätt att verka för ökat demokratiskt inflytande som vi hoppas att andra vill ta efter. Systematisering sparar tid, energi och pengar och möjliggör mer förändringsarbete.

Vi vill redovisa fem konkreta områden där vi har gjort skillnad: Konkret samverkan med politiker och tjänstepersoner, medborgarförslag, debattartiklar, stöd till flyktingar med funktionsnedsättning samt nationell spridning av producerat material till kommuner och regioner. Inom dessa områden har vi utvecklat metoder och automatiserat arbetet för att göra rösten hörd för personer med funktionsnedsättning, lokalt i Växjö, regionalt i Kronobergs län och nationellt över hela Sverige.

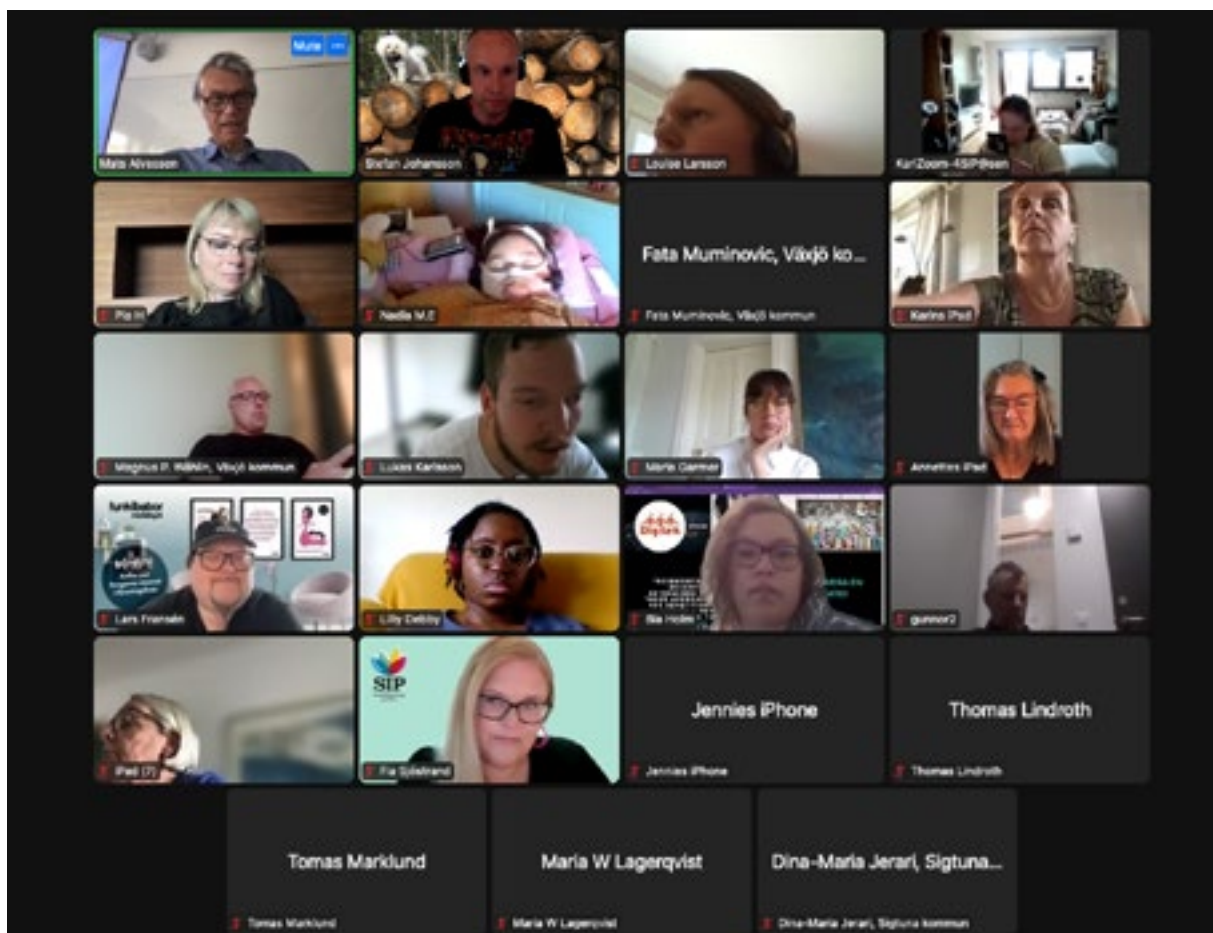

Konkret samverkan med politiker och tjänstepersoner

Upprättande av dialogmöte med politiker och tjänstepersoner i Växjö kommun

Vi har mer eller mindre reformerat en stor del av Växjö kommuns dialogmöte som de har med funktionsnedsättningsrörelsen. I det här upplägget har vi möjliggjort en utökad kontakt med föreningar, nätverk och enskilda individer där alla dessa antingen är inriktade mot eller har intresse av funktionsnedsättning. Sedan det här arbetet inleddes 2020 har vi sedan dess kraftigt involverat oss i en rad dialogmöten och förberedande beredningsmöten. Dessa har gjorts om från att vara fysiska till att vara digitala online. Det har förbättrat tillgängligheten, sänkt medelåldern på deltagarna och effektiviserat mötena. Vidare har mötena varit lättsamma, informella, personliga, effektiva och konkreta. Vi har haft stora mängder med ärenden på dagordningen och det har varit vanligt att ett ärende eller en idé snabbt föder nya. Det som kommit fram till politiker är till stor del idéer, tankar, förslag och önskemål från unga och unga vuxna med funktionsnedsättning.

Utöver detta har vi infört inspirerande moment där vi bjudit in spännande och relevanta gäster, exempelvis Mats Alvesson, professor på Lunds universitet i organisation och ledarskap och Bengt Johannisson, professor emeritus i entreprenörskap vid Linnéuniversitetet. De har varit katalysatorer för ett förnyelsearbete under dessa dialogmöten. Vi har också öppnat upp dialogmötena för andra, vilket innebar att det vid ett av mötena anslöt 10-talet extra tjänstepersoner från lika många andra kommuner runt om i Sverige. Det här hade föregåtts av att vi skickat ut en öppen inbjudan till ansvariga tjänstepersoner för dessa frågor. De kom dit, lyssnade nyfiket och inspirerades

Träffa Mats Alvesson

Alla är välkomna!

Funkibator inbjuder till en kort och effektiv träff med Mats Alvesson. Han är två saker. Det första är rikskändis, professor i ledarskap och organisation. Det andra är att han är en jäkel på att säga emot och berätta vad som är meningslöst och vad som är meningsfullt. Vi träffar honom i syfte att funktionsrörelsens samverkan med den/de lokala kommunerna ska bli bättre.

Mats säger i grova drag att man ska kasta värdegrunder, policys, rutiner, inspirationsföreläsningar i papperskorgen, och istället fokusera på det som är viktigt på riktigt! Alltså, det som gör direkt nytta för människor och som är på riktigt!

Mats har skrivit ett gäng böcker. Han gör sig obekvämt och är kontroversiell just för att han säger sanningar och så som det ÄR. Inte bara för att han tycker det, utan för att han har forskning som understödjer det.

Välkommen med för att lyssna på Mats! Kostnadsfritt, online, enkelt och effektivt.

Var: online, Zoom (se länk nedan)

När: måndagen den 16/5 kl 13:00

Hur: Modererat samtal innan/efter, samt där vi lyssnar på Mats

Varför: För att föreningars samverkan med det offentliga behöver utvecklas.

PROGRAM

13:00-13:15 Försnack

13:15-13:30 Mats säger några väl valda ord

13:30-13:45 Eftersnack

Slut :)

Anslutning

<http://online.funkibator.se> (utan "s" i http)
Mer teknisk anslutning om ovan inte fungerar:
<https://zoom.us/j/2887949717>
MötesID: 288 794 9717

funkibator

Spridning av metod av dialogmöten och utvecklad kommunal samverkan

Budskapet och ryktet om vårt nya sätt att arbeta med Växjö kommun har spridit sig över Sverige. Det här arbetet har också resulterat i nationell uppmärksamhet, då rörelsens samverkan med alla kommuner runt om i Sverige ofta behöver förnyas, förändras och hitta sina nya former. Vi har som tidigare nämnt skickat ut en öppen inbjudan till andra tjänstepersoner från Sveriges kommuner till att delta på Växjö kommuns dialogmöten, för att inspirera andra till något liknande. Vi har blivit inbjudna av exempelvis Höganäs kommun och Borås kommun för att informera på deras samverkansmöte med funktionsnedsättningsrörelsen om hur man kan arbeta på ett annorlunda sätt. Vi har blivit intervjuade i nationell media avseende arbets sättet. Vi har också blivit inbjudna till en nationell konferens arrangerad av Myndigheten för delaktighet för att berätta om det här arbetet.

Stefan Johansson gillar förändring.

»Stort behov av förnyelse«

I Växjö har han bidragit till en stor förändring av funktionshinderrörelsens samråd med kommunen. Nu vill Stefan Johansson sprida modellen till alla kommuner i landet.

I STÄLLET FÖR FLERA olika samverkansråd har Växjö kommun infört vad man kallar dialogmöten. Ansvaret för mötena cirkulerar mellan olika organisationer som planerar upplägg och får möjlighet att sätta agendan.

– Vi har helt och hållet plockat bort att vi ska klaga och gnälla. Vi har även fokuserat på framtidsfrågor och utgått mer från ett visionstänk om hur vi vill att det vara i kommunen, säger Stefan Johansson, verksamhetsutvecklare på den lokala organisationen Funkibator.

TILL MÖTENAS BJUDER man även in externa deltagare som kan bidra med kunskap och idéer inom olika områden. Dessutom har man jobbat för att få med fler yngre personer.

– Många från den klassiska mötesformen är lite upp i åren. De är välkända och har suttit på sina platser ett tag och säger ungefär samma saker hela

»Vi tycker att det är bra att vi i funktionshinderrörelsen tar ett större ansvar själva.«

Stefan Johansson
Funkibator

tiden. Men när det kommer in unga personer har alla blivit villiga att ge dem en röst.

Stefan Johansson tycker att organisationerna behöver ta större ansvar, även för att hitta lösningar på problem och genomförande av idéer.

– Ofta har man idéer men sedan tycker man att någon annan ska göra allting. Vi tycker att det är bra att vi i funktionshinderrörelsen tar ett större ansvar själva.

HANARER AFT det nya arbets sättet har resulterat i ett positivt arbets klimat och att deltagarna blir lysnade på och tagna på allvar. Därför vill Stefan Johansson sprida modellen till övriga landet genom att mejla information till samtliga 290 kommuner. Hitills har gensvaret varit positivt, säger han.

– Vi ser på reaktionerna att det finns ett stort behov av förnyelse. Där måste vi i rörelsen vara en del av den förnyelsen.

Albert Martinsson

Särskilt nyhetsbrev till samtliga politiker i Kronobergs län (kommun och region)

Vi har börjat med ett särskilt nyhetsbrev till alla politiker på kommunal och regional nivå i Kronobergs län. Det här är ett sätt att hålla kontakten samt att se till att våra förtroendevalda hålls uppdaterade om vad för nytt som sker inom föreningslivet inriktat på funktionsnedsättning. Att göra det här kontinuerligt och över en lång tid hjälper politikerna att hålla sig uppdaterade och att regelbundet bli påmind om frågorna. Varje nyhetsbrev som har skickats ut har skrivits specifikt så att haft ett relevant innehåll för en politiker. Nyhetsbrevet har också fokuserat på ett avgränsat konkret område åt gången där det har kunnat bestå av lite mer fördjupat material. Några exempel på teman har varit funkiskunst, uppbyggnad av ett socialt kvarter för funktionsnedsättningsrörelsen, det aktuella läget med fritidsaktiviteter för personer med funktionsnedsättning. Som ett kvitto på att denna kontakt har behövts är svar tillbaka:

”Det här hade jag ingen aning om fanns”
”Jag visste mycket om det här men inte allt”
”Intressant. Bra jobbat!”

Politiker blir valda på en mandatperiod. Mycket av fokuset för en politiker är i början att organisera sig i olika nämnder, läsa in sig och vid ett maktskifte kanske arbeta med överlämning, övertagande och byte av politisk inriktning. På samma sätt är det i slutet av en mandatperiod där det kommer in en valrörelse och kampanjarbete. Så bästa tiden att påverka och arbeta med informationsspridning är ”i mitten” av mandatperioden. Så mot bakgrund av det här så blir en mandatperiod mycket kortare än 4 år, snarare 2,5 år. Det här innebär att vi behöver arbeta långsiktigt med den här typen av nyhetsförmedling och servering av omvärldsbevakning till lokala och regionala politiker.

Funkiskunst!

Funkibator har under sommaren fått upp en jätte-rolator intill Bäckalövsrundellen i Växjö!

I vintras sökte vi efter att hitta någon som vill anta utmaningen att bygga ett stort och annorlunda konstverk. Bredvid vår stora rullstol. Daniel och Lotta från Plejd i Göteborg mappade på utmaningen och byggde en jätte-rolator åt Funkibator. Resultatet blev en snygg egen-designad modell av dem! Och kanske är det Sveriges största rullator!

Funkiskunst - var, hur och varför?

Vi har inspirerats av inkluderingskonst i bland annat Belgien.

Oavsett om det är rullstol, rolator, orsöccer, servicehundar, symboler, dockor eller synliga funktionsnedsättningar så tycker vi det är viktigt att även funktionsområdet inkluderas och representeras i konsten. Har du fler tips att visa oss så kontakta oss! :)

Bilden är från nätet och är ett inkluderingskonstverk i Belgien.

Funkiskunst i Sverige

Vi kikar just nu på hur det ser ut runt om Sverige kring funkiskonst och vi kommer göra en dokumentation kring det här.

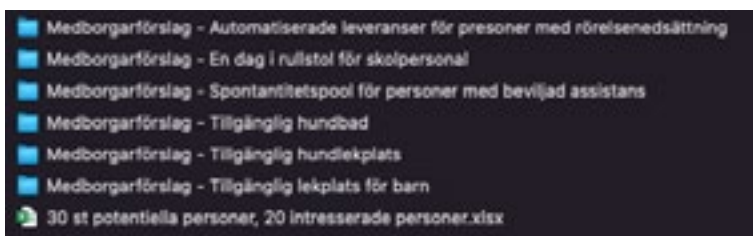
Vi har fått en del respons från Sveriges kommuner, en del bra och inspirerande. Funkibator gör det här för att genom att förklara synliggöra i konsten ska vi också medvetenheten om inkludering inom området om funktionsvariationer.

Tycker du om det vi gör - dela med dig!

Bl medlem

Medborgarförslag

Vi har producerat och skickat in många egna medborgarförslag. Automatiserade leveranser för personer med rörelsenedsättning, En dag i rullstol för skolpersonal, Spontanitetspool av volontärer för personer med beviljad assistans, Tillgänglig hundbadplats, Tillgänglig hundlekplats samt Tillgänglig lekplats för barn. Förutom att dessa skickats in, så har en professionell redaktör skrivit om dessa medborgarförslag så att de kan användas i hela Sverige, oberoende av tid, organisation och kommun. I början gjorde vi ett försök där vi identifierade 30-talet personer i vårt nätverk som kunde tänkas vara intresserade av att skicka in medborgarförslag för de olika aktuella områdena i sina hemkommuner. Vid en fråga från oss så meddelade 20 av dessa personer att de ville vara avsändare. Processen med att skicka in, få förslagen behandlade och förhoppningsvis genomförda var igång. Det här har följts upp löpande. Även om ett medborgarförslag inte beviljas så kommer frågorna upp på dagordningen samt så får avsändaren en ny erfarenhet av hur man kan påverka. Vi fortsätter löpande att ta fram standardiserade medborgarförslag som erbjuds både till individer och föreningar som vill skicka in lokalt och därmed påverka och få en chans till förändring.

Ett par exempel av medborgarförslagen som beviljats och som skickats in i Växjö kommun är: *Tillgänglig hundlekplats* och *Tillgänglig hundbadplats*. Kring dessa har vi utöver själva idéerna i medborgarförslagen även arbetat med informationsmaterial så som skyltar, skapat och utvecklat en mycket stor Facebookgrupp och vidare spridit initiativet nationellt. Hundlekplatsen har även fått belysning. Hela berättelsen kring hundlekplatsen har också blivit till en bilderbok för barn där temat är demokrati, tillgänglighet och inkludering.

NYHETER 2022-6-18 KL. 10:00

Trummen har fått ett hundbad - medborgarförslag blev verklighet

Av Hans Nilsson

VÄXJÖ. Nu har Trummen äntligen fått ett hundbad - det ligger i närheten av Brygghuset och inte så långt ifrån den populära hundlekplatsen på Teleborg. - Växjö profilerar sig som en hundvänlig kommun, det är en bra plats för ett hundbad, säger Pia Hammargren på Funkibator i Växjö som har drivit frågan sedan 2019.

Pia Hammargren på Funkibator i Växjö har drivit frågan om ett hundbad vid Trummen i tre år. Nu har Växjö kommun anlagt hundbadet på en plats längs promenadstråket ganska nära Brygghuset. Här testar Pias hund Folke badet. Foto: Hans Nilsson

Exempel på tillgänglighet i en hundrastgård

- Central placering där hundrastgården anläggs, där människor och hundar redan rör sig.
- Lösningar med grindslussas ovid ingångar.
- Möjlighet att parkera med inkluderande och tillgängliga parkeringsplatser..
- Lätt att ansluta både med buss, bil, cykel- och gångväg
- Hårdgjorda ytor så att alla kan komma åt alla ytor.
- Tillgänglig placering av utrustning såsom lekredskap, bänkar, skyltar och latrinkärl.
- Inkludernade sittlösningar för personer som använder rullstol.
- Enkel grindöppning som fungerar även med liten muskelkraft.

Slusslösning

Tillgängliga sittmöbler

Åtkomst till alla delar

Hårdgjorda ytor

Lösning för enkel öppning

Tillgänglig anslutande parkering

Pia och Amanda vill ha hundbad och rastgård vid Trummen

Hundrastgård vid Trummen på gång

En hundrastgård vid Trummen på gång. Det är vad Pia och Amanda vill ha. De vill ha en hundrastgård och ett hundbad vid Trummen. De vill ha en hundrastgård och ett hundbad vid Trummen. De vill ha en hundrastgård och ett hundbad vid Trummen.

Arv från Smålandsposten journalist möjliggjorde hundrastgården

En hundrastgård vid Trummen på gång. Det är vad Pia och Amanda vill ha. De vill ha en hundrastgård och ett hundbad vid Trummen. De vill ha en hundrastgård och ett hundbad vid Trummen. De vill ha en hundrastgård och ett hundbad vid Trummen.

Augusti 2019

April 2021

Artikelförfattarna (som inte är med på bilden) vill testa en pilotsatsning, en "spontanitetspool". Där ska det finnas volontärpersoner som kan hjälpa till vid enklare behov. FOTO: GÖRAN KALLESTADT

Spontan visst, men först om tre veckor

INSÄNDARE

Vad är spontanitet för dig? För oss är det att inte behöva planera allting fyra månader i förväg. Eller ens att behöva planera överhuvudtaget. Att delta på något samma dag. Att följa med en kompis hem oplanerat. Detta är något jag och många andra med mig aldrig får uppleva. Vi har nämligen behov av samhällsstöd som ledsagning, assistans eller liknande.

Systemet gör att vi tvingas minutplanera våra liv. Våra liv mäts utifrån förutbestämda tidskalkyler, som om dessa tidsramar är allt vi behöver för att leva som andra. Att ha en spontanfika, ja gärna men det måste planeras veckor i förväg. Vilket skämt!

Tjänstepersoner har skapat systemet och detta bestämmer att det ska finnas en gräns för hur kul en person med funktionsnedsättning ska få ha. En fritidsaktivitet i veckan räcker. Du simmar ju redan, så du behöver inte gå på teater också. Hur vet du

slagen brukar det formuleras: Behovet tillgodoses på annat sätt. Som att det skulle finnas någon annan icke existerande fantasiaktör som träder in. Någon måta får det vara på livskvalitet! Du har funktionsnedsättning, var tacksam för den hjälp du trots allt får.

Allt det här hänger i grund och botten ihop med en urholkad LSS-reform där det från år till år under lång tid bara har blivit sämre med samhällsstöd. Människor har fått sina liv sönderhackade i småbitar. Vi tycker att det är märkligt att det alltid talas om hur dyr LSS-reformen är. Vad då dyr och i förhållande till vad? Vad vill dessa kritiker ha i stället? Institutioner, som just lades ner för att de både var för dyra och dessutom även inhumana. Det kostade skojtan för staten att driva dem. LSS var ju en besparing och är så fortfarande. Att personliga assistenter hjälper oss, ger oss möjlighet att arbeta och ha ett liv. Dessutom genereras en hel arbetsmarknad med personer som anställs som ger tillbaka skatteintäkter. Stödet är mycket kostnadseffektivt. Det finns även en folkhälsovinst då människor mår bättre av

Vi tycker att det är märkligt att det alltid talas om hur dyr LSS-reformen är. Vad då dyr och i förhållande till vad?

aktiva samhällsmedborgare.

Angående den "lilla detaljen" med spontanitet. Borde inte det gå att ändra på? Självklart går det, bara en fråga om vilja och engagemang. Jag vill att Växjö kommuns omsorgsförvaltning, samverkar med föreningsrörelsen och oss. Tillsammans kan vi ta initiativet till att testa en pilotsatsning, en "spontanitetspool". Där ska det finnas volontärpersoner som kan hjälpa till vid enklare behov. Lite mer flexibilitet och där det tas hänsyn till människors individuella livssituationer. Fullt rimligt, fullt möjligt och verkligen inte för mycket begärt. Ett kommande initiativ som skulle kunna sprida sig över landet och då kan Växjö kommun stoltsera med att vara först på bollen.

Är det inte dags att myndigheter, kommunen, börjar att arbeta mer offensivt och med utveckling, för att hjälpa sina medborgare, i dag sker ju motsatsen, för oss och många andra i liknande situation.

Lukas Karlsson, assistansanvändare

Karin Soelberg, före detta assistansanvändare, numera

Medborgarförslaget om en spontanitetspool för personer med beviljad assistans har hittills lett till en debattartikel samt efterföljande mer omfattande politisk diskussion.

V föreslår volontärer åt funktionsnedsatta

VÄXJÖ Vänsterpartiet vill att omsorgsnämnden undersöker möjligheterna att ge personer med funktionsnedsättningar rätt att kunna vara spontana i sin vardag. Det är i en skrivelse till omsorgsnämnden i Växjö kommun som Carin Högstedt, (V), och Kristian Rappner, (V) föreslår att man ska upprätta en pool med volontärer.

slag är att det på senare tid har kommit insändare och samtal om hur styrt livet för personer med funktionsnedsättningar är från myndigheter, förklarar Carin Högstedt och Kristian Rappner.

DE PERAR på att det framgår av dessa samtal och insändare att det är mycket svårt att kunna vara spontan, att som andra helt plötsligt komma på att åka till är det något spännande som händer och jag vill vara med. Carin Högstedt är ledamot i omsorgsnämnden och Kristian Rappner är ersättare i omsorgsnämnden.

De ska vara beredda att stötta och hjälpa personer som inte själva klarar alla moment från hemmet till arenan och biografen till exempel. De ställer frågan om det finns intresse från föreningar att göra detta och om omsorgsnämnden vill underlätta spontaniteten för alla insändare? Anledningen till detta för-

HANS NILSSON

Debattartiklar

Debattartiklar författas löpande där metoden är att ett medborgarförslag går hand i hand med inskickade debattartiklar. Vi har exempelvis fått publicitet i media kring spontanitetspool, tillgänglig hundbadplats, behovet av förnyelsearbete i kommuners samverkan med funktionsnedsättningsrörelsen samt en systematiskt psykisk ohälsa som växer fram. Debattartiklar skickas simultant till flera olika regionala och nationella tidningsmedier samt även radio och TV.

16 Opinion

Debattredaktion: Pontus Stenqvist 0470-77 05 26 / pontus.stenqvist@post.opinion.se

Stefan Johansson, Funkibator. FOTO: LINDA NILSSON

Staten gör sina medborgare sjuka!

DEBATT

Ängest, depression, hemmasittande, självmordstankar och social fobi är en vardag för oss i Funkibator. Det berör barn före förskoleålder upp till seniorer. Det är en svensk epidemi som pågår. Har det ökat och blivit värre? Ja, vi ser det tydligt. Rapporter säger samma sak, det haglar över oss. Är det så här det ska vara? Är det ett sådant samhälle vi ska ha?

Staten gör sina medborgare sjuka! Men vänta, skyller vi på vår stat? Ja, det gör vi faktiskt. Självkänt kan vi se de många faktorer som orsakar psykisk ohälsa: sociala medier, mobbing, diagnoser, destruktiva hemförhållanden, missbruk och identitetskriser. Det är redan för sent. Vi har en utbredd psykisk ohälsa överallt i vårt samhälle.

Så vad kan vi göra? Jo, vi måste satsa krutet på att ta hand om våra skadade. De som lider och är i behov av hjälp eller stöd. Personer söker sig i desperation till myndigheter, men vad möts de av där?

Köer, misstroende, svårbegripliga regler, överbelastade handläggare, krångliga rutiner, långsamma utredningar, stor personalomsättning, blanketter, omorganiseringar, nya direktiv, budgetkrav, administration, väntetider, omprövningar, möten, runtbofning, bristande samordning. Finns det verkligen någon som tror att det här fungerar?

En myndighet tar inget personligt ansvar. Sällan erbjuds långsiktigt stöd och få många saknas att arbeta framåtsyftande, följa upp och fullfölja åtgärdsplaner. Ingen aktör lägger tid på att erbjuda något så "enkelt" som ett längre samtal, än mer sällsynt är det med regelbundna samtal.

Vi tror nämligen att det finns ett socialt skyddsnät, men glöm det! Vi har ett mycket stort och pågående problem på systemnivå. Här styr årsbudgeten och det finns alltid en chef över en annan, och som vaktar på den nedre. Här gäller direktiv och regleringsbrev uppifrån. Här har det specialiserats så mycket att det inte finns plats för komplexa livssituationer eller unika individer. Det är här vår stat, med sina myndigheter, som gör sina medborgare ännu sjukare.

Vi tror nämligen att det finns ett socialt skyddsnät, men glöm det! Vi har ett mycket stort och pågående problem på systemnivå.

Politiker behöver börja fatta nya tuffa beslut med bättre prioriteringar. Chefer behöver få mer omfattande budgetar och lösnar tyglar att arbeta innovativt och flexibelt. Civilsamhället måste komma med på banan. Eggenheter, personer som själva genomlevt svårigheter, behöver ses som en resurs för personer som befinner sig mitt i sin jobbiga resa.

Vi i Funkibator observerar vad som sker omkring oss i samhället. Det ser inte hoppfullt ut. Vi har på senaste tiden mött av flera föreläsningar som gör det svårare för oss att hjälpa. Vi är ännu en grön liten oas, där personer kan få vara sig själva, känna kravlöshet och ha andrumrymme, allt i syfte att börja må bättre. Det finns ljusglimtar och vi kommer fortsätta att kämpa. Det vi gör är väldigt meningsfullt, där vi arbetar för att få en person i taget mot ett inmanföreskap och en bättre psykisk hälsa. Det är en otroligt stor vinst för den enskilda individen och samhället i stort. Kan ansvariga på myndigheter med god samvete säga att de gör samma sak?

Stefan Johansson,
Funkibator Örebro

Stöd till flyktingar med funktionsnedsättning

I samband med kriget i Ukraina som startade februari 2022 så kom många personer med funktionsnedsättning till Sverige. Vi bestämde oss tidigt för att hjälpa till för att göra deras röst hörd. En nationell stödverksamhet skapades där drygt 100-talet personer ur målgruppen fångades upp. Vi förde dialog med myndigheten för delaktighet som samordnar frågan nationellt. Vi har också haft mycket kontakt med kommuners integrationsamordnare och de samordnande Länsstyrelserna hela landet. Kontakt etablerades även med stora mängder av särskilda projekt (från ESF-rådet och Länsstyrelsen) som uppstod kring målgruppen.

En nationell rapport har tagits fram för att belysa frågorna rörande personer med funktionsnedsättning från Ukraina. Den handlar till stor del om rättigheter för de som har kommit hit inom ramen för massflyktsdirektivet. I rapporten har vi tagit fasta på 20-talet problemområden som hindrar. Rapporten har tagits fram av oss tillsammans med personer som själva är från Ukraina.

Ukrainians with disability - We are here to support you!

We are supporting, helping, answering questions, helping out with a resourceful network for persons from ukraine using wheel chair. We have a large network, and a lot of experience and knowledge. Connect with our activities, groups, contacts!

Join our **public** Facebook group! --->>> <https://www.facebook.com/groups/disabilitysupportsweden>

FOTO: UESU/ MARCELINO/ TT

Den dramatiska evakueringen av den belägrade staden Mariupol visar hur svårt det kan vara att få med sig hjälpmedel och annan utrustning.

Personer med funktionsnedsättning som flytt Rysslands krig mot Ukraina möts av frivilliga som fixar hjälpmedel och boenden när myndigheterna är sena på bollen. Funktionshinderpolitik ser tillbaka på två månader av krig. **Text Albert Martinsson**

FRIVILLIG SOLIDARITET FÖR UKRAINA

4 **MARS** Kriget har pågått i lite mer än en vecka när FNs särskilda rapportör för konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, Gerhard Quinn, varnar för svårigheterna som just personer med funktionsnedsättning möter när bomberna faller. Tillsammans med experten på ålderns rättigheter, Claudia Mahler, konstaterar han att äldre och personer med funktionsnedsättning tillhör de grupper som löper störst risk att råka illa ut under en väpnad konflikt.

Särskilt oroas de båda experterna av användningen av explosiva vapen i bostadsområden. Dessa vapen är inte bara dödliga, de har också långtgående konsekvenser för möjligheterna att få nödvändigt stöd och omsorg och bidrar till ökad mental ohälsa.

»Intensiv krigsföring i städer förstör väven av support som många civilpersoner är beroende av», skriver de båda experterna och pekar på att internationella lagar slår fast krigsförande parter ska prioritera evakuering av äldre och personer med funktionsnedsättning från krigsområdet, grupper som ofta blir kvarlämnade eller bortglömda när kriget driver människor på flykt.

Samtidigt som de båda experterna skriver lämnar människor i strid ström Ukraina i hopp om hitta säkerhet utanför

landets gränser. Många flyr västerut. Polen är det land som flest beger sig till. I Sverige räknar Migrationsverket med många även kommer att söka sig till Sverige. I sitt huvudskenario räknar Migrationsverket med att 76 000 personer kommer att söka asyl fram till juni. Behovet av bostäder är högt och myndighetens chef Mikael Ribbenvik vädjar bland annat till frivilligorganisationer och civilsamhälle om stöd i arbetet.

15 **MARS** I Växjö är ett sådant arbete redan i gång. Sedan början av mars har Pia Hammargren och Stefan Johansson från föreningen *Funkibator* haft täta kontakter med funktionshinderorganisationer i Ukraina. Dels för att hålla sig uppdaterade om utvecklingen i landet och få en bild av vilka behov de flyktingar som har funktionsnedsättning har i den nuvarande situationen.

De ser att situationen i Polen är ansträngd. Många har flytt under svåra förutsättningar och har inte fått med sig hjälpmedel eller mediciner.

– Det är därför det är så viktigt att vi i länderna runt omkring möter upp, tar egna initiativ och börjar att jobba förebyggande, säger Stefan Johansson.

För ändamålet har de tagit kontakt med flera svenska organisationer och företag ►

Nationell spridning av producerat material

Vi sprider aktivt goda exempel, producerat material och information om arbetssätt exempelvis med demokrati, tillgängliga hundlekplatser, utegym och lekplatser. Det här sprids vanligtvis till samtliga kommuner och regioner i hela Sverige. Denna metod är enkel och ger samtidigt goda och positiva resultat. Vi utgår från något bra som vi gjort där vi har ett material, någon kunskap, några tips eller goda exempel. Vi sammanställer detta och skickar ut till ansvariga tjänstepersoner eller förvaltningar. Av mottagarna, som ofta är olika tjänstepersoner, har detta varit mycket uppskattat.

Vår inställning är att om det gjorts något bra för samhället i en kommun så borde alla andra också kunna få ta del av det. På så sätt slipper var och en uppfinna hjulet om och om igen. Vi genomfört många sådana här spridningar inom lika många områden.

Arbetet har gett fina resultat. Här är några konkreta exempel:

- Flera kommuner har redan anlagt eller påbörjat arbetet med tillgängliga hundlekplatser och/eller hundbadplatser.
- Knappt 100 kommuner och många andra icke offentliga aktörer har laddat ner Funkibators symbolpaket för en ny typ av rullstolssymbol i stället för den gamla omoderna. Vi erbjuder detta helt kostnadsfritt till aktörer i samhället som vill förnya sitt symbolspråk.
- Många kommuners bibliotek, förskolor och integrationsverksamheter för barn har fått upp ögonen för det vi kallar funkisböcker, inkluderande bilderböcker med tema av funktionsnedsättning.
- Ett 15-tal kommuner har deltagit aktivt i våra dialogmöten med Växjö kommun. Vi utbildade i frågorna på en konferens arrangerad av Myndigheten för delaktighet.
- Information har skickats till alla kommuners integrationssamordnare om Funkibators nationella stödcenter för personer från Ukraina med funktionsnedsättning. Det här gav resultat av att vi hittade många fler i målgruppen som vi kunde ge stöd till.
- Konstformen "funkiskonst" har väckt mycket stort intresse. Det här efter att vi gjorde research och skickade ut en enkel enkätundersökning till Sveriges kommuner och regioner. Totalt 163 svar sammanställdes och en rapport finns framtagen som beskriver vad "funkiskonst" är, dess betydelse och en nulägesbild för Sverige.

Grafisk design: Lars Fransén, funkibator.se

Du kan kostnadsfritt använda den aktiva rullstolssymbolen genom att kontakta lars.fransen@funkibator.se för länk till symbolen i formaten pdf, jpg, png, eps och ai.

Observera att ovan aktiva rullstolssymbol är ett förslag för att skapa en positiv förändring och inte en ny officiell symbol.

funkibator

Inklippta bilder med svar från kommuner...

Ett varmt tack till er för att ni tagit fram en fin, ny symbol och för ert generösa erbjudande!

Ja tack säger vi, vi tar gärna emot ert grafiska paket.

Vilket fint erbjudande, självklart tackar jag Ja, tack!

Vilken lysande förbättring.

Väldigt snyggt måste jag säga!!!
Bra jobbat.

ja tack, vi kompletterar gärna vårt symbolbibliotek med er nya symbol.

du har jag hämtat hem ert fina material och sparat till formgivarna. Vi kommer säkert ha användning för symbolen i framtiden, mycket generöst av er att sprida och dela.

Fortsatt lycka till med ert arbete!

Spännande att få höra om ert arbete! Vi tar gärna del av filema 😊

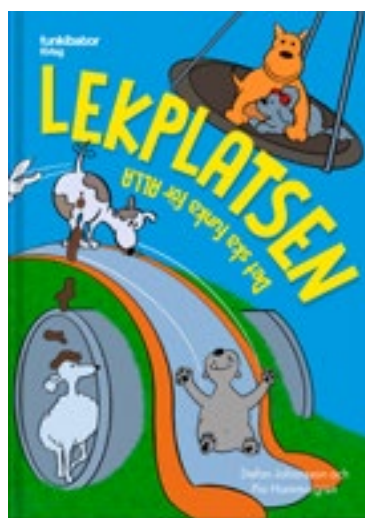
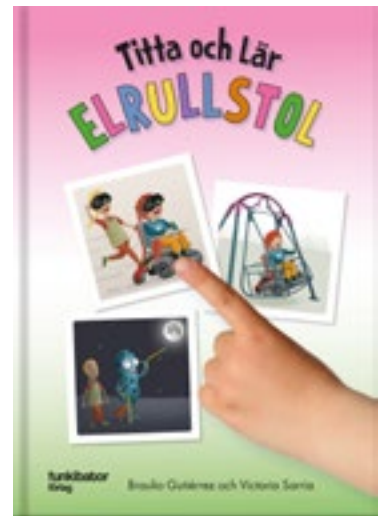
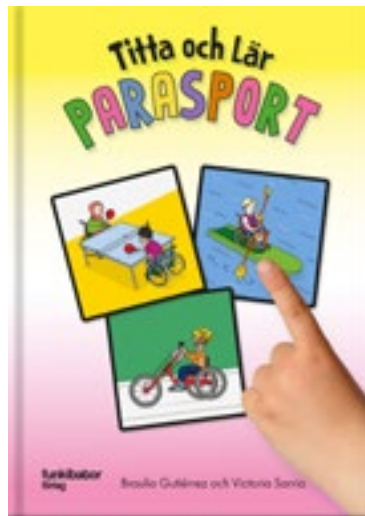
Bra och modern symbol!

Vilket fint initiativ. Hedemora kommun vill gärna ta del av bilden i de olika filformaten.

Vi vill jättegärna använda denna symbol för att skapa mer inkluderande kommunikation.
Vi ska göra ny webb samt intranät där vi lägger stor vikt på just tillgänglighetsfrågor.

Vi på Leksands kommun är absolut intresserade av denna nyanserade symbol och vill gärna att du skickar oss det kompletta filpaketet med symbolen i olika standardformat 😊.

Självklart vill vi vara en del av att förmedla rätt känsla i vår symbolkommunikation och därför är vi också intresserad av att få ta del av det kompletta filpaketet med symbolen i olika standardformat.

Om Funkiskunst

Funkiskunst innebär konst där personer med funktionsnedsättningar eller tematik som berör funktionsnedsättningar gestaltas. Vi undersökte hur arbetet ser ut med funkiskunst internationellt och hittade många framstående konstverk. Genom enkäter till kommuner och regioner upptäckte vi att det i princip inte alls arbetas med denna fråga i Sverige. Mängder av tjänstepersoner som på ett eller annat sätt ansvarar för konst och presentation i det offentliga rummet visade intresse och har fått rapporten skickad till sig.

Konstnär: Bénédicte Gastout

Konstnären "The Blind"

"The Way Ahead" av Caroline Cardu

funkibator